

Norges miljø- og
biovitenskapelige
universitet

Masteroppgave 2018 30 stp

Fakultet for landskap og samfunn

Institutt for folkehelsevitenskap

Veileder: Hege Hofstad

Folkehelse og FNs bærekraftsmål 11: Bærekraftige samfunn og byer.

**En case studie av implementering
av FNs bærekraftsmål 11 med fokus
på folkehelse og sosial bærekraft.**

Tonje Ullhaug

Master i folkehelsevitenskap

FORORD

Med levering av denne masteroppgaven er tiden som deltidsstudent ved NMBU over og at jeg faktisk har kommet helt hit er det mange som skal takkes for!

Takk til min familie og svigerfamilie – it takes a village! Og dere har virkelig vært min «village» gjennom denne tiden – trillevakt på campus, barnevakt så jeg har hatt tid til å lese, ta eksamen og skrive oppgave, uten all denne hjelpen og støtten hadde jeg ikke kommet i mål.

Takk til min kjære medstudent Marianne – uten deg hadde jeg gitt opp for lenge siden. Din støtte og oppmuntring gjennom hele dette studieløpet har virkelig vært uvurderlig.

Takk til min veileder Hege Hofstad for tålmodighet, tydelig retning og gode veiledning.

Takk til KS for den økonomiske støtten til denne oppgaven.

Sist men ikke minst - Erik, du har gitt meg tid og mulighet til å ha fokus på det prosjektet det har vært å komme seg igjennom disse 4,5 årene med studier. Du har sett hvor viktig dette har vært for meg og støttet meg hele veien – tusen takk!

Hennie og Hedda – to graviditeter og to mammapermisjoner, med det har dere vært en stor del av min studietid. Når jeg har skrevet ferdig dette skal jeg hjem til dere og vi skal kjøpe årets juletre - takk for perspektiv og en stadig påminnelse om hva som er viktigst!

Tonje Ullhaug

11.12.2018

INNHOLD

FORORD	1
1. INNLEDNING	4
1.1 Problemstilling.....	4
1.2 Oppgavens disposisjon og avgrensninger	5
2. BAKGRUNN	5
2.1 Folkehelse.....	5
2.2 Planlegging	6
2.3 Bærekraftig utvikling med fokus på den sosiale dimensjonen.....	7
2.4 Agenda 2030 og FNs bærekraftsmål.....	10
2.4.1 FNs bærekraftsmål nr. 11: Bærekraftige byer og samfunn	12
2.5 Kommunen som bolig politisk aktør.....	13
3. TEORI	14
3.1 Translasjonsteori	14
4. METODE.....	16
4.1 Case-studie	16
4.2 Dokumentanalyse.....	17
4.3 Semistrukturerte intervjuer	17
4.4 Metodisk refleksjon.....	18
5. EMPIRI	20
5.1 Bærekraftsmål 11 og folkehelse.....	20
5. DISKUSJON.....	22
6. VIDERE FORSKNING?	23
7. OPPSUMMERING AV ARTIKKEL: IMPLEMENTERING AV FNS BÆREKRAFTSMÅL PÅ KOMMUNALT NIVÅ – EKSEMPEL FRA NYE ASKER KOMMUNE	23
LITTERATUR	24

LISTE OVER VEDLEGG:

Vedlegg 1 Artikkel: IMPLEMENTERING AV FNS BÆREKRAFTSMÅL PÅ KOMMUNALT NIVÅ – EKSEMPEL FRA NYE ASKER KOMMUNE

Vedlegg 2 intervjuguide

Vedlegg 3 Informasjonsskriv

Vedlegg 4 Godkjenning fra NSD – Norsk senter for forskningsdata

OVERSIKT OVER FIGURER:

Figur 1: Bærekraftsmålene i en sosial-økologisk modell s. 11

OVERSIKT OVER TABELLER:

Tabell 1: Indikatorer sosial bærekraft s. 9

Tabell 2: Oversikt over intervjuer s.18

Tabell 3: Sammenfallende målsetninger s. 21

1. INNLEDNING

Overalt i verden griper land, byer og kommuner tak i Agenda 2030 og med det FNs bærekraftsmål og omformulerer dette globale rammeverket til lokale mål. En nysgjerrighet på i hvilken grad folkehelseperspektivet ivaretas i bærekraftsmålene ble en inngangsport til temaet i denne masteroppgaven. I norske kommuner har folkehelse det siste tiåret fått en stadig større plass på agendaen, dette kommer særlig frem i kommunenes arbeid med kommuneplanens samfunnsdel der folkehelse har fått innpass som tema ikke bare i helsesektoren, men som et sektorovergripende ansvarsområde (Helsedirektoratet, 2014). Samtidig viser forskning at når det kommer til arealplanlegging har integrering av folkehelse ikke kommet like langt (Helgesen & Hofstad, 2012; Helgesen et al., 2017; Schou et al., 2014). Case for studien har vært nye Asker kommune og deres arbeid med implementering av FNs bærekraftsmål som rammeverk for ny kommuneplan med fokus på folkehelse, sosial bærekraft og arealplanlegging. Bærekraftsmål 11: Bærekraftige byer og samfunn har blitt valgt ut som mål da det er dette målet direkte kan knyttets opp imot arealplanlegging. Boligprosjektet Vestre Billingstad i dagens Asker kommune og prosessen rundt områdeplanen for dette prosjektet er brukt som case for å se enda nærmere på et eksempel på arealplanlegging i kommunen.

1.1 Problemstilling

1. I hvilken grad inneholder bærekraftsmål 11 mål for folkehelse?
2. På hvilken måte kan implementering av FNs bærekraftsmål 11 som rammeverk for arealplanlegging være med å skape muligheter/utfordringer i forhold til å fremme sosial bærekraft?

1.2 Oppgavens disposisjon og avgrensninger

Oppgaven er skrevet som artikkel med kappe, jeg står som eneforfatter av både kappe og artikkel. Problemstilling nr. 1 belyses i kappen ved å se bærekraftsmål 11 opp imot folkehelse teori og sentrale målsetninger for folkehelsearbeidet i Norge. Problemstilling nr. 2 belyses i artikkelen ved å gå nærmere inn i nye Asker kommunes arbeid med implementering av FNs bærekraftsmål og områdeplanleggingen av prosjektet Vestre Billingstad. På denne måten står kappen med egen forskningsverdi ut over å være et grunnlag for artikkelen.

2. BAKGRUNN

I denne delen ønsker jeg å gi en beskrivelse av temaene som er relevant bakgrunn for videre svare på og drøfte problemstillingen. Følgende temaer utdypes; folkehelse, planlegging, bærekraftig utvikling med fokus på den sosiale dimensjonen, Agenda 2030 og FNs bærekraftsmål, kommunen som bolig politisk aktør.

2.1 Folkehelse

Med folkehelse mener man befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i befolkningen (Folkehelseloven, 2011 §3) . Folkehelsearbeid defineres som samfunnets totale innsats for å påvirke disse faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeide for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen (Folkehelseloven, 2011 § 3). I disse definisjonene kommer det frem at begrepene favner mange mulige tilnærminger, oppgaver og mål, noe som man igjen kan tenke er både en styrke i at man kan favne mye under paraplyen folkehelse, men også en svakhet i det at begrepene blir så vide at de blir vanskelig å operasjonalisere. Med ny folkehelselov i 2011 og arbeidet folkehelsemyndighetene har gjennomført blant annet gjennom politikktutvikling, har ført til at folkehelse stadig fått større innpass i planleggingen i

kommuner det siste tiåret (Helsedirektoratet, 2018). Kommunalplanlegging som et verktøy for å fremme folkehelse aktualiseres tydelig gjennom lovgivningen i Plan- og bygningslovens § 3, bokstav f, som fastslår at loven innenfor de rammene formålsparagrafen setter skal fremme befolkningens helse og motvirke sosiale helseforskjeller, samt bidra til å forebygge kriminalitet (Plan- og bygningsloven, 2008). Andre oppgaver og hensyn spesielt relevante for folkehelse som trekkes frem i loven er blant annet: ta klimahensyn, legge til rette for god utforming av bygde omgivelser og gode bomiljøer og sette mål for den fysiske, miljømessige, økonomiske, sosiale og kulturelle utviklingen i kommuner og regioner (Plan- og bygningsloven, 2008 §3). Kommunene er på dette juridiske grunnlaget pliktet i sitt arbeid med kommuneplaner, til å fastsette overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet som er egnet for å møte de utfordringene kommunen står overfor med utgangspunkt i oversikten de er pliktet til å ha (Helsedirektoratet, 2011). Folkehelse har det siste tiåret fått større grad av innpass i politikkkfeltet, i kommunenes overordnede planverk som kommuneplanens samfunnsdel og kommunens strategiske planer, men når det kommer til innpass i arealplanleggingen har ikke utviklingen kommet like langt (Hofstad & Bergsli, 2017; Schou et al., 2014). I Helsedirektoratets rapport *Folkehelse og bærekraftig samfunnsutvikling* trekker også frem behovet for å styrke sammenhengen mellom kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, samt videre kobling til økonomidelen (Helsedirektoratet, 2018 s. 72). Videre sier rapporten at det vil være svært sentralt for videreutvikling av det systematiske folkehelsearbeidet å knytte strategiske arealvalg tettere til samfunnsdelen av kommuneplanen (Helsedirektoratet, 2018).

2.2 Planlegging

Det finnes ingen universell definisjon av begrepet planlegging, men Nils Aarsæther trekker i boken *Utfordringer for norsk planlegging*, frem en definisjon som dekker sentrale sider av begrepet:

Med planlegging mener vi her en organisert aktivitet hvor aktører utformer fremtidsrettede mål og bruker kunnskap og profesjonelle arbeidsmetoder for å analysere, prioritere og samordne tiltak for å nå disse målene. Planene skal legge rammer for påfølgende vedtak og handlinger (Aarsæther et al., 2012 s.15).

Han har her et fokus på at planleggingen skal være fremtidsrettet, kunnskapsbasert og legge rammer for påfølgende vedtak og handlinger, denne definisjonen gir et godt bilde av hvordan planlegging benyttes som et virkemiddel i Norge i dag. I norsk planleggingstradisjon kan man se en gradvis utvikling av planlegging som en kommunal oppgave som i økende grad fremstår som et lokalt virkemiddel brukt til å styre utviklingsprosesser til å samordne instanser og til å utvikle arealbruk, der man gjennom effektiv problemløsning jobber mot et eller flere klart definerte mål (Aarsæther et al., 2012). Plan- og bygningsloven pålegger alle kommuner i § 11.1 å ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel (Plan- og bygningsloven, 2008). Miljøverndepartementet omtaler i veilederen *Planlegging etter plan- og bygningsloven*, kommuneplanen som kommunens overordnede styringsdokument og at det gir rammene for utvikling av kommunesamfunnet og forvaltning av arealressursene (Miljøverndepartementet, 2009). Samfunnsdelen av en kommuneplan skal omfatte langsiktige utfordringer og beskrive sammenhengen mellom langsiktige mål og strategier og de fysiske konsekvensene av disse. I den nærmere beskrivelsen av kommuneplanens samfunnsdel i plan- og bygningsloven er det tre ord som trekkes frem; utfordringer, mål og strategier. Disse tre ordene gir en disposisjon for arbeidet med samfunnsdelen av planen (Aarsæther et al., 2012). Kommuneplanens arealdel skal vise sammenhengen mellom fremtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Ved å angi hovedretningen for hvordan areal skal disponeres, hva man må ta hensyn til og hvilke rammer og tiltak som gjelder for nye bestemmelser (Miljøverndepartementet, 2012).

2.3 Bærekraftig utvikling med fokus på den sosiale dimensjonen

Begrepet bærekraftig utvikling ble først tatt i bruk i Brundtland-kommisjonens rapport «Vår felles framtid». Det er her vi blir presentert for det som i dag regnes som den allmenne aksepterte definisjonen av begrepet:

Bærekraftig utvikling er utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for å dekke kommende generasjoner skal få dekket sine behov (Brundtland & Dahl, 1987 s.42)

Slik bærekraft begrepet er konstruert og definert med tre dimensjoner, innebærer det at dersom utviklingen skal være bærekraftig må den være både være miljømessig, økonomisk

og sosialt bærekraftig (Jerkøy, 2009). Dimensjonen og med det begrepet sosial bærekraft har de siste årene fått større plass i forskningen, men pekes av noen på som «den glemte» av de tre bærekraftdimensjonene (Opp, 2017). Et eksempel på dette i norsk sammenheng er at sosial bærekraft i liten grad er systematisk innarbeidet i arealplanlegging, når det behandles er det ofte igjennom temaer som folkehelse, barn- og unges oppvekstmiljø og kriminalitetsforebygging (Bakke, 2018).

I motsetning til forståelsen av begrepet bærekraftig utvikling, kommer det ikke frem i litteraturen en dominerende forståelse eller definisjon av begrepet sosial bærekraft, men overordnet handler sosial bærekraft om å anlegge en retning for utviklingen på grunnlag av uttalte sosiale mål, mål som trekkes frem omhandler ofte følgende temaer (Hofstad & Bergsli, 2017s. 35):

- Å dekke grunnleggende behov
- Å ta ut det menneskelige potensialet
- Rettferdig eller lik tilgang til goder og ressurser
- Sosial kapital og sosial «sammenheng»
- Stedstilhørighet
- Medvirkning

I mangel på denne dominerende forståelsen av begrepet kan det være nyttig å se på det som trekkes frem som indikatorer for sosial bærekraft og gjennom dette få en større forståelse av hva som må være tilstede for å oppnå sosialt bærekraftig utvikling. Susan Opp (2017 s.294) har i sin artikkel om amerikanske byer trukket frem ulike faktorer i sosial bærekraft og presenterer de sammen med 12 indikatorer som kan brukes til å måle de ulike faktorene, disse argumenteres det også for at kan være aktuelle i norsk sammenheng (Hofstad & Bergsli, 2017):

Sosial bærekraftdimensjonen	Relevante faktorer for kommuner og lokalsamfunn
Lokalsamfunn og stedstilhørighet	Sosial kapital Sosial segregering
Grunnleggende behov	Bolig til en overkommelig pris Trygghet og sikkerhet Rettferdig inntektsfordeling
Lik tilgjengelighet og muligheter	Tilgang til fysiske og sosiale tjenester Utdanning Prosedural rettferdighet
Økologisk rettferdighet og helseisiko	Lokal miljøkvalitet og lokalisering av goder (tjenester og service) Helse og livskvalitet

Tabell 1: Indikatorer sosial bærekraft, oversatt fra (Opp, 2017).

Flere forskere har sett på årsaker til at den sosiale dimensjonen i mindre grad trekkes frem og konkretiseres sett i forhold til de andre bærekraftdimensjonene. En av årsakene som pekes på er begrepets kompleksitet og vidde som skaper rom for flere definisjoner av innholdet og gjør det vanskelig å angripe (Hofstad & Bergsli, 2017). En annen årsak kan være at utfallet og målbarheten av virkemidler og tiltak som iverksettes for å fremme sosial bærekraft oftest omfattes av lange tidshorisonter, dette fører videre til at evaluering og med det kartlegging av sammenhenger mellom mål for å fremme sosial bærekraft og fysiske virkemidler, er utfordrende å etablere (Bakke, 2018).

I en rapport utgitt av NIBR har forskerne sett på sammenhengen mellom sosial bærekraft og folkehelse og argumenterer i sin konklusjon for et konseptuelt og politisk slektskap i mellom

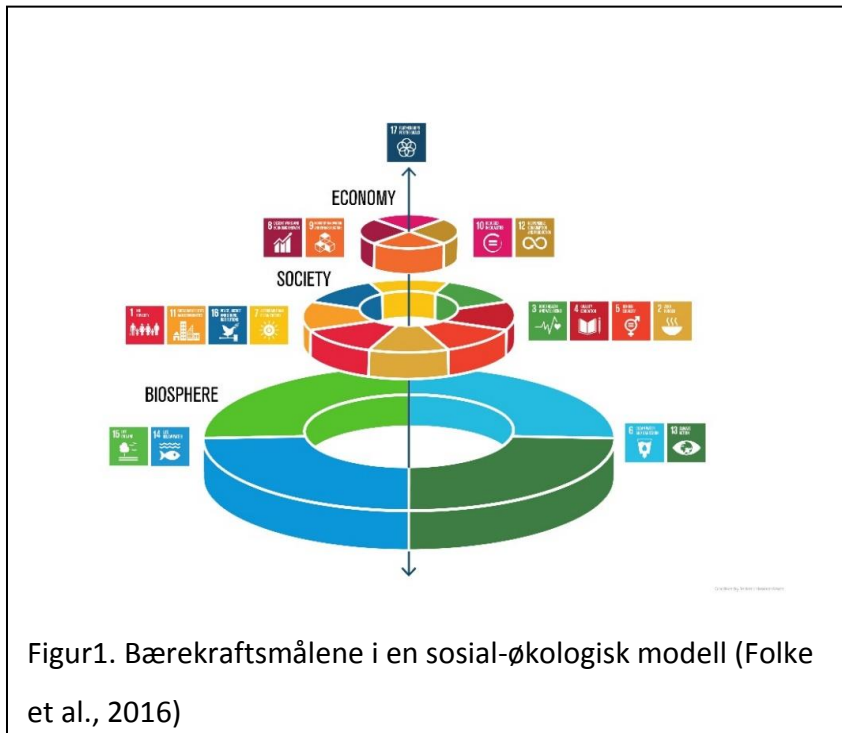
de to begrepene, det trekkes også frem at begrepenes innhold med fordel kan hente inspirasjon og lære av utviklingen, uten at det ene skal erstatte det andre (Hofstad & Bergsli, 2017 s. 87-88).

2.4 Agenda 2030 og FNs bærekraftsmål

Norge er et av landene som har sluttet seg til Agenda 2030 og med det FNs bærekraftsmål som er globale mål for felles bærekraftig utvikling frem mot 2030 (United Nations, 2015). Bærekraftsmålene består av 17 hovedmål, med 169 delmål, formålet med agendaen er å utrydde fattigdom og sult, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030 (United Nations, 2015).

Statistisk sentralbyrå har i tråd med anbefalingene gjennomført en kartlegging av tilgjengelige statistiske kilder i Norge som kan benyttes for måling av status knyttet til de ulike bærekraftsmålene. Disse indikatorene kan benyttes sammen med de indikatorene som er utviklet globalt for å få et bilde av hvordan Norge står sammenlignet med andre land når det kommer til måloppnåelse (Nørgaard et al., 2018). Regjeringen rapporterer årlig til FN om sin oppfølging av målene. Nasjonalt har man gitt ulike departementer koordineringsansvar for arbeidet med bærekraftsmålene og i Nasjonalbudsjettet for 2018 rapporterer alle departementene om oppfølgingen av målene de har ansvar for (Finnsdepartementet, 2018). Statusrapporteringen slår fast at Norge er på riktig vei for å kunne oppfylle målene, men at det også her i landet er flere utfordringer som må jobbes videre med for måloppnåelse (Norwegian Ministry of Finance & Norwegian Ministry of Foreign Affairs, 2018). Indikatorer er nyttig verktøy for å måle utviklingen innen et område i forhold til vedtatte mål for utviklingen, og på et slik grunnlag vurdere eventuelt videre justeringer i handlingsplaner og lignende (Ruud, 2010). På kommunalt nivå har mange norske kommuner tatt fatt i utfordringen med å omformulere den globale agendaen til lokale mål. I en undersøkelse av norske kommuner trekker flere frem at det ikke er noe revolusjonerende nytt å jobbe med bærekraftig utvikling, spesielt når det kommer til kommunale oppgaver som helse, utdanning og byplanlegging (Deloitte, 2018). Det er også bærekraftsmålene knyttet til dette – bærekraftsmål 3: God helse, 4: God utdanning og 11: Bærekraftige byer og samfunn, kommunene trekker frem som de høyest prioriterte (Deloitte, 2018)

FNs bærekraftsmål kombinerer de tre dimensjonene i bærekraftig utvikling, klima og miljø, økonomi og sosiale forhold, og er en global oppfordring til handling (Deloitte, 2018). I modellen foreslått av Stocholm Recilliance Center som et bidrag til arbeid med Agenda 2030,

presenteres bærekraftsmålene i en sosial-økologisk modell med tre lag som hviler på hverandre – økonomi, samfunn og biosfæren. Det nederste laget av modellen representerer biosfæren, her representert av bærekraftsmål knyttet til rent vann og gode sanitærforhold, stoppe

klimaendringene, liv under vann og liv på land. I laget knyttet til samfunn finner vi blant annet målene knyttet til god helse, god utdanning og bærekraftige byer og samfunn. I det øverste laget er målene som representerer økonomi, for eksempel mindre ulikhet og ansvarlig forbruk og produksjon (Folke et al., 2016). På toppen står bærekraftsmål nr. 17: Samarbeid for å nå målene, som trekkes igjennom alle lag av kaken som et bærende element for å nå målene (Folke et al., 2016).

Modellen kan sees på som en videreføring av den tradisjonelle bærekraftmodellen med de tre overlappende dimensjonene. I denne modellen fremstilles dimensjonene som individuelle dimensjoner med overlappende områder, i den sosial-økologiske modellen tar man tak i nettopp dette bildet av individuelle dimensjoner og fremstiller det på en slik måte at dimensjonene nå hviler på hverandre (Stockholm Resilience Centre, 2017). Med denne nye modellen og med det nye tankegangen løfter man i større grad frem hvordan de ulike dimensjonene er avhengig av hverandre ved å understreke at menneskelig utvikling på et samfunns- og økonomisk nivå ikke kan kobles fra de andre nivåene, dersom utviklingen skal være bærekraftig (Folke et al., 2016).

2.4.1 FNs bærekraftsmål nr. 11: Bærekraftige byer og samfunn

Utvikling av bærekraftige byer og samfunn aktualiseres når man ser nærmere på fakta knyttet til hvordan verdens befolkning er bosatt. Over halvparten av verdens befolkning bor per i dag i urbane områder og tallet er økende. I 2030 vil 60 % av verdens befolkning bo i byer eller urbane bosetninger (UN-Habitat, 2016). Byer står for både store deler av de globale klimagassutslippene, i tillegg til at de forbruker mesteparten av jordens ressurser (Forum For Utvikling og Miljø, 2017).

I Nasjonalbudsjettet for 2019 i kapittel knyttet til Norges oppfølging av bærekraftsmålene trekkes det frem at det forventes vekst i og rundt de største byene, og hvordan dette vil kreve sterk utbygning av alle typer infrastruktur, samtidig trekkes det frem at *«Nesten alle som bor i norske byer har tilgang til tilfredsstillende boliger, godt drikkevann, velfungerende avløp, offentlig transport og pålitelig energiforsyning»* (Meld. St. 1, 2018-2019s. 144).

Plan- og bygningsloven trekkes av regjeringen frem som det viktigste verktøyet i arbeidet med bærekraftsmål 11 (Norwegian Ministry of Finance & Norwegian Ministry of Foreign Affairs, 2018).

Byutviklingen gjennom målrettet by- og arealplanlegging som retter seg mot alle de ulike nivåene i figur 1., kan bli en viktig brikke for å nå bærekraftsmålene (Forum For Utvikling og Miljø,

Mål 11. Gjøre byer og bosettinger inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige

11.1 Innen 2030 sikre allmenn tilgang til tilfredsstillende og trygge boliger og grunnleggende tjenester til en overkommelig pris, og bedre forholdene i slumområder

11.2 Innen 2030 sørge for at alle har tilgang til trygge, lett tilgjengelige og bærekraftige transportsystemer til en overkommelig pris, og bedre sikkerheten på veiene, særlig gjennom utbygging av offentlige transportmidler og med særlig vekt på behovene til personer i utsatte situasjoner, kvinner, barn, personer med nedsatt funksjonsevne samt eldre

11.3 Innen 2030 oppnå en mer inkluderende og bærekraftig urbanisering med mulighet for en integrert og bærekraftig bosettingsplanlegging og -forvaltning som gir medbestemmelse i alle land

11.4 Styrke innsatsen for å verne om og sikre verdens kultur- og naturarv

11.5 Innen 2030 oppnå en betydelig reduksjon i antall dødsfall og antall personer som rammes av katastrofer, herunder vannrelaterte katastrofer, samt i betydelig grad minske de direkte økonomiske tap i verdens samlede bruttonasjonalprodukt som følge av slike katastrofer, med vekt på beskyttelse av fattige og personer i utsatte situasjoner

11.6 Innen 2030 redusere negative konsekvenser for miljøet i storbyene målt per innbygger, blant annet ved å legge særlig vekt på luftkvalitet samt offentlig og annen form for avfallshåndtering

11.7 Innen 2030 sørge for allmenn tilgang til trygge, inkluderende og lett tilgjengelige grøntområder og offentlige rom, særlig for kvinner, barn og eldre samt personer med nedsatt funksjonsevne

12.8) Innen 2030 sikre at alle i hele verden har relevant informasjon om og er seg bevisst en bærekraftig utvikling og en livsstil som er i harmoni med naturen.

11.a Støtte positive økonomiske, sosiale og miljømessige forbindelser mellom byområder, omland og spredtbygde områder ved å styrke nasjonale og regionale utviklingsplaner

11.b Innen 2020 oppnå en betydelig økning i antall byer og bosettinger som vedtar og gjennomfører en integrert politikk og plan med sikte på inkludering, bedre ressursbruk, begrensning av og tilpasning til klimaendringer samt evne til å motstå og håndtere katastrofer, samt utvikle og iverksette en helhetlig og altomfattende risikostyring i forbindelse med katastrofer, i tråd med Sendai-rammeverket for katastrofeberedskap 2015-2030

2018). Eksempler på dette kan være byplanlegging med fokus på klima og biomangfold, samt et økt fokus på medvirkning.

Et viktig prinsipp for Agenda 2030 er at ingen skal utelates. Delmål 11.3 understreker at bærekraftig urbanisering og byplanlegging har fokus på inkludering, integrering og medbestemmelse. For at ingen skal utelates innebærer dette at det er spesielt viktig å gi sårbare grupper reel innflytelse – dette kan være blant annet funksjonshemmede og ungdom (Forum For Utvikling og Miljø, 2018). Se man på for eksempel boligsituasjonen for utviklingshemmede i Norge er det flere områder der det er stor avstand mellom de politiske målene og dagens situasjon (NOU, 2017). Problemstillingen her er spesielt knyttet til manglende valgmuligheter i forhold til boligforhold, mange leier og få eier egen bolig og utviklingshemmede bor ikke i vanlige boliger i ordinære bomiljøer slik som blant annet er en nasjonal målsetning (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2014; NOU, 2017).

2.5 Kommunen som bolig politisk aktør

At de tre bærekraftdimensjonene er gjensidig avhengige av hverandre innebærer også at tiltak iverksatt for å fremme en dimensjon kan påvirke en annen dimensjon. Et eksempel på hvordan tiltak for å løfte miljømessig- og økonomiskbærekraft kan også gi positive virkninger for den sosiale bærekraftdimensjonen er områder der man planlegger for omlegging fra privatbilisme til sykling, gange og bedre kollektivtransport, effektene av dette vil være by- og boligområder som legger til rette for en sunnere befolkning, et mer levende bymiljø og lettere tilgang til byen for de som bor der for alle til byen (Millstein & Hofstad, 2017). På den andre siden har forskning blant annet pekt et ensidig fokus på klimavennlige byer gjennom å fremme den miljømessige bærekraftdimensjonen kan føre til byer med større sosial skiller (Millstein & Hofstad, 2017). I den nasjonale strategien *Bolig for velferd* er det første målet som fastsettes at alle skal ha et godt sted å bo (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2014). En viktig del av arbeidet for å nå dette målet er kommunens boligpolitikk og boligsosiale arbeid.

Boligsosialt arbeid handler både om å skaffe boliger til vanskeligstilte på boligmarkedet og styrke den enkeltes mulighet til å mestre boforholdet (Kommunal- og

moderniseringsdepartementet, 2014 s.8). En viktig del for å sikre sosial bærekraft i by- og tettstedsutviklingen vil være å sikre tilgang til bolig for alle i en klimavennlig by- og tettstedsstruktur, dette innebærer at boligsøkere med «vanlig inntekt», barnefamilier og vanskeligstilte (Kommunal- og moderniseringsdepartementet et al., 2018). De strategiske oppgavene knyttet til boligsosialt arbeid omhandler blant annet å sette langsiktige mål, utvikle tiltak og virkemidler, samt sette av økonomiske og faglige ressurser til det boligsosiale arbeidet (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2014). Kommunene har stor autonomi i forhold til hvordan de velger å utnytte sine boligpolitiske virkemidler, med dette også hvilken rolle de inntar i planlegging av nybygging (Barlindhaug et al., 2012). I hvilken grad kommunen tar i bruk sine boligpolitiske virkemidler varierer fra ulike kommuner avhengig av blant annet grad av kompetanse og kapasitet, samt i hvilken grad det foreligger ambisjoner om en sosial profil. (Barlindhaug et al., 2012; Hanssen & Aarsæther, 2018).

3. TEORI

I denne delen av oppgaven ønsker jeg å presentere teorien for oppgaven. Jeg ønsker å se på kunnskapsoverføring som oversettelse, og har med dette tatt utgangspunkt i Rørvik (2007; 2016) sin translasjonsteori.

3.1 Translasjonsteori

En utvidelse av oversettelesbegrepet, der translasjonsteori i senere tid er utviklet til å gjelde mer enn bare direkte oversettelser, mener Rørvik at begrepet er egnet for å forstå overføring av kunnskap mellom organisasjoner og det er dette som kalles translasjonsteori (Rørvik, 2007s. 253). Translasjonsteori tar også med seg at det er mer enn bare direkte oversettelser av en tekst eller ide, ved at man i en organisasjon i tillegg må ta hensyn til forskjellige aspekter ved organisasjoner som ikke er en del av den originale ideen eller teksten man oversetter (Rørvik, 2007).

Et prinsipp som danner basis i translasjonsteorien er at flere aktører med forskjellige interesser, tolkninger og oppfatninger former translasjonen, de involverte aktørene i et

kunnskapsoverføringsprosjekt blir med dette sentrale translatører (Røvik, 2016). Oversettere kan ha ulike roller som kam bære preg av ulik grad av usynlighet og synlighet. Å skulle oversette en idé krever translatørkompetanse, det finnes gode og dårlige oversettelser av organisasjonsideer og translatørkompetanse er noe både interne eller eksterne aktører kan inneha (Røvik, 2007). I hvilken grad en idé implementeres i en organisasjon avhenger av blant annet translatørens kunnskap om og legitimitet i organisasjonen ideen skal implementeres, translatøren er med dette en viktig del av translasjonen av kunnskap (Røvik, 2007).

I enhver organisasjon finnes det ulike oversettelsesregler og i translasjonsteori er man opptatt av å identifisere og beskrive slike regler, meningen med dette er blant annet å få et bilde av oversetterens muligheter, utfordringer og frihetsgrader (Røvik, 2007). Dette sier igjen noe om hvilke utgangspunkt man har for å kunne innføre en ny ide i en organisasjon og hva organisasjonen tilfører av lokale preg til ideen.

Det kan være mange og komplekse forhold innad i en organisasjon som kan påvirke hva som skjer i en organisasjon når man forsøker å oversette en idé til ny praksis, dette kalles i litteraturen oversettelsens virkninger, på bakgrunn av dette anses det blant annet som viktig at ideer tilpasses den organisasjonen de skal implementeres i (Røvik, 2007).

Fra et translasjonsteoretisk perspektiv fremstilles det slik at flyten av kunnskap fra kilde til mottaker ikke bare er transport av kunnskap, men en todelt oversettelsesprosess av dekontekstualisering og kontekstualisering (Røvik, 2016). Dekontekstualisering beskriver måten praksis oversettes til ideer, noe som ofte skjer over tid og ved hjelp av flere personer (Røvik, 2007). Kontekstualisering beskriver måten ideer eller praksiser fra bestemte kontekster blir forsøkt introdusert og tilpasset en ny organisatorisk kontekst, man går fra ideer til praksis (Røvik, 2007). Begrunnelsen for valget av teori er at den kan bidra til å belyse den oversettelsen og tolkning av bærekraftsmålene som foregår fra det globale til det lokale nivå, samt prosessen nye Asker kommune er i gang med når de ønsker å benytte FNs bærekraftsmål som rammeverk for ny kommune.

4. METODE

I denne delen av oppgaven vil jeg redegjøre for de metodiske valgene som er gjort for å best kunne svare på oppgavens problemstilling. Dette gjøres ved å først presentere case-studie som design, samt presentere de to typene kilder som er benyttet til datainnsamling - dokumentanalyse og intervju. Jeg ønsker også i denne delen av oppgaven å si noe om utvalg. Kapittelet avsluttes med metodisk refleksjon.

4.1 Case-studie

Formålet med oppgaven har vært å gå i dybden av en prosess i en kommune og med bakgrunn i dette falt valget på case-studiemetoden. Yin (2018) trekker i sin bok frem en tosidig definisjon av case-studie som forskningsmetode:

- Undersøker et samtidfenomen i dybden og i en kontekst innenfor fenomenets virkelige liv, spesielt når
- grensene mellom fenomenet og konteksten ikke er tydelige

(Yin, 2018 s.15)

Dette betyr videre at man bør velge case-studie design dersom man ønsker å forstå et fenomen fra det virkelige liv og anta at en slik forståelse sannsynligvis innebærer viktige kontekstuelle forhold relevant for den casen man du undersøker (Yin & Davis, 2007). I dette studiet stiller problemstillingen spørsmålene «i hvilken grad» og «på hvilken måte», i det ligger det et ønske om å forstå, samtidig som dette er et fenomen i samtiden og i det virkelige liv, basert på dette falt valget på bruk av case-studie som forskningsmetode. I casestudier kan man benytte alle former for kvalitativ og kvantitativ datagenerering, intervjuer, observasjoner, dokumentstudier og lignende, og gjerne en kombinasjon av flere av disse (Tjora, 2013). For å best svare på oppgavens problemstilling har jeg valgt å benytte med av kvalitativ metode med dokumentanalyse og semistrukturert intervjuer.

4.2 Dokumentanalyse

Dokumentanalyse er en metode som gjør det mulig å undersøke på avstand, altså uten å påvirke eller skape en sosial kontekst eller forstyrrende elementer, slik man kan gjøre ved et intervju. Fordelen med dette er at forsker får en viss distanse fra det man undersøker, samtidig som man kan gjøre en dyptgående undersøkelse (Bryman, 2012). Forsker må derimot ta hensyn til at dokumentet ikke i utgangspunktet er laget for å gi svar på det konkrete forskningsspørsmålet man stiller, og at dokumentene kan bære preg av å være designet for å gi et spesielt inntrykk (Bryman, 2012). Dokumentene kan på den andre siden gi informasjon som er mer gjennomtenkt og veloverveid enn informasjonen forskeren får i et intervju (Bryman, 2012). Dokumentene som inngår i studien er blant annet planverk, kvalitetsprogram, rapporter, områdeplaner, utbyggingsavtaler, med mer.

4.3 Semistrukturerte intervjuer

Et ønske om å samle inn kunnskap fra aktører som har vært involvert i prosessen casen tar utgangspunkt i, har vært grunnlaget for valget om å gjennomføre intervjuer. Det kvalitative forskningsintervjuet har som formål å innhente intervjupersonens forståelse og oppfatning av et fenomen, med grunnlag i intervjupersonens egne betraktninger (Kvale & Brinkmann, 2015). Jeg ønsket at intervjuet skulle ha en semistrukturert form og som forberedelse til intervjuene laget jeg da en intervjuguide som er en liste med temaer og spørsmål og som kan benyttes for å skape en ramme og rød tråd i intervjuet, samtidig som det gir rom for fleksibilitet og endringer dersom intervjupersonene kommer med ny informasjon (Johannessen et al., 2016).

Det ble gjennomført til sammen 5 intervjuer av totalt 6 personer i perioden august til oktober 2018, hvert intervju med varighet fra 1 – 1.5 time. Jeg oppsøkte intervjupersonene på deres arbeidsplass og intervjuene ble tatt opp på lydopptaker. Intervjuene ble senere transkribert.

Intervjuperson	Rolle	Tema for intervju
1*	Administrasjon, Asker kommune	Implementering av FNs bærekraftsmål i nye Asker kommune
2*	Planlegger, Asker kommune	Implementering av FNs bærekraftsmål i nye Asker kommune
3	Planlegger, Asker kommune	Prosjekt Vestre Billingstad
4	Konsulent	Prosjekt Vestre Billingstad
5	Konsulent	Prosjekt Vestre Billingstad
6	Utbygger	Prosjekt Vestre Billingstad

Tabell 2: Oversikt over intervjuer

*Intervjuperson 1 og 2 ble gjennomført delvis som et felles intervju, der intervjuperson 2 kom inn på slutten av intervjuet.

4.4 Metodisk refleksjon

En kritikk av casestudiet har vært muligheten til å generalisere fra et enkelt case (Ramian, 2007). Denne artikkelen omhandler en enkel case, målet er ikke å generalisere, med heller å belyse og gi innblikk i et eksempel på hvordan man i en kommune har valgt å jobbe opp imot problemstillingene som er presentert.

De ulike metodene for datainnsamling har en litt ulik funksjon i kappen og i artikkelen. I kappen har hovedvekt av dataene har kommet fra dokumentanalyse og intervjuene ble først og fremst som en slags veiviser. I artikkelen har dataene fra intervjuene fått en større plass i empirien i form av å være utfyllende og supplere dataen fra dokumentanalysene.

Med et kritisk blikk tilbake på det arbeidet jeg har gjennomført i forbindelse med å skrive denne oppgaven er det flere ting jeg hadde valgt å gjøre annerledes. Det første intervjuet med tema implementering av FNs bærekraftsmål i nye Asker kommune vise seg for meg å bli en viktig veiviser inn i temaet og hjalp meg med å spisse problemstillingen, samtidig hadde dette intervjuet blitt gjort noe senere i prosessen er det sannsynlig at jeg hadde fått mer informasjon ut av intervjupersonen i forhold til problemstillingen som da etter hvert ble mer

spisset. I intervjuene som ble gjennomført senere i prosessen gå mer utfyllende informasjon knyttet til problemstillingen jeg da hadde formulert. At problemstillingen har forandret seg en del underveis og stadig blitt mer spisset er kanskje ikke uvanlig i et slikt prosjekt, men det har samtidig ført til en tid brukt på å innhente kunnskap og empiri som jeg da senere har valgt bort i hovedsak pga. et tidsaspekt, men også pga. størrelsen på oppgaven på 30 studiepoeng.

Til slutt ønsker jeg å si noe om egen forskerrolle. Selv er jeg ved siden av studiene ansatt i Røyken kommune, som er en av kommunene som gjennom kommunesammenslåing blir en del av nye Asker kommune. Mitt arbeid i Røyken kommune i dag har ingen direkte tilknytning til casen som har vært grunnlaget for oppgaven, intervjupersonene er heller ingen jeg har noen form for tilknytning til gjennom eget arbeid. Det jeg har hatt tanker rundt og forsøkt å ha et bevisst forhold til er at jeg kjenner godt til kommunesammenslåingsprosessen fra «innsiden» og i hvilken grad dette kan påvirke for eksempel fremstilling av arbeidet som i casen er gjort i forhold til nye Asker, som blir min fremtidige arbeidsgiver. Avslutningsvis vil jeg også ta med at jeg har opplevd det som fortrinnsvis en styrke å kjenne til kommunen som organisasjon og med det ha kjennskap til arbeidsmetoder.

5. EMPIRI

I dette kapitlet presenteres funnene fra datainnsamlingen. Dette gjøres ved først å presentere sammenfallende temaer og mål fra Bærekraftsmål 11 og folkehelse strategier i norsk sammenheng. Videre presenteres data fra prosessen med implementering av FNs bærekraftsmål som rammeverk for kommuneplan i Nye Asker kommune. Data fra prosjektet Vestre Billingstad og arbeidet med områdeplan her presenteres i artikkelen.

5.1 Bærekraftsmål 11 og folkehelse

I rapporten *Folkehelse og bærekraftig samfunnsutvikling* (Helsedirektoratet, 2018) understrekes det at alle bærekraftsmålene har en folkehelserelevans, mange av målene har også en direkte konsekvens for folks helse.

Bærekraftsmålene kombinerer de tre dimensjonene og man kan med det som bakgrunn argumentere for at den sosiale dimensjonen ivaretas i alle delmålene (Gassen et al., 2018; Stockholm Resilience Centre, 2017; United Nations, 2015). Dette gir videre en indikasjon for at flere sentrale folkehelsemål også er dekket i bærekraftsmål 11, i og med at forskning har pekt på sammenhengen mellom sosial bærekraft og folkehelse (Hofstad & Bergsli, 2017)

Tabell 2 er et forsøk på gi en fremstilling av overensstemmelse i delmålene i bærekraftsmål 11 og målsetninger hentet fra Folkehelsemeldingen – mestring og muligheter (Meld. St. 19, 2014-2015).

BÆREKRAFTSMÅL 11 BÆREKRAFTIGE BYER OG SAMFUNN	EKSEMPLER FRA FOLKEHELSEMEDLINGEN – MESTRING OG MULIGHETER (MELD. ST. 19, 2014-2015)
11.1	5.3 Sosial boligpolitikk
11.2	6.1.2 Nærmiljøsatsninger og utviklingsarbeid 6.1.4 Helsefremmende transportløsninger 6.8 Forebygge skader og ulykker
11.3	4.4 Et samfunn for deltakelse og inkludering
11.4	
11.5	
11.6	9.2.5 Miljøfaktorer
11.7	6.1 Nærmiljø og lokalsamfunnsutvikling
11.A	
11.B	
11.C	
12.8	(9.1.1 Sosiale ulikheter i helse)

Tabell 2. Sammenfallende målsetninger

Folkehelsemeldingen (Meld. St. 19, 2014-2015) er valgt som eksempel da den representerer de nasjonale strategien og målsetningene for folkehelsearbeidet i Norge. Eksempler på sammenfallende mål er blant annet fra FNs bærekraftsmål 11 delmål 1.1 formulert slik: *Innen 2030 sikre allmenn tilgang til tilfredsstillende og trygge boliger og grunnleggende tjenester til en overkommelig pris, og bedre forholdene i slumområder (United Nations, 2015)*. I folkehelsemeldingen formuleres det blant annet under punkt 5.3 Sosial boligpolitikk følgende: «Visjonen for det boligsosiale arbeidet er at alle skal bo godt og trygt» (Meld. St. 19, 2014-2015). Et annet eksempel kan være delmål 11.3: *Innen 2030 oppnå en mer inkluderende og bærekraftig urbanisering med mulighet for en integrert og bærekraftig bosettingsplanlegging og -forvaltning som gir medbestemmelse i alle land (United Nations, 2015)*, som man finner igjen under punkt 4.4 Et samfunn for deltakelse og inkludering i Folkehelsemeldingen (2014-2015) i formuleringen: *Planlegging og utforming av nærmiljø, transport og teknologi må derfor i større grad bidra til at eldre kan bevege seg og delta. Frivillig sektor og kulturlivet kan også spille en viktig rolle. Deltakelse innebærer også innflytelse. Som representant for en stor gruppe i samfunnet, er det viktig at eldre blir hørt og er aktive i politiske beslutninger.*

Eksemplene på sammenfallende mål belyser også at Agenda 2030 i større grad, naturligvis, har et globalt perspektiv, mens de nasjonale retningslinjene svarer opp nasjonale problemstillinger, som for eksempel en økende andel eldre i det norske samfunnet. Samtidig sammenfaller flere grunnleggende temaer som for eksempel trygghet, planlegging, medvirkning og inkludering.

5. DISKUSJON

I hvilken grad inneholder bærekraftsmål 11 mål for folkehelse?

Rammene satt i problemstillingen knytter i denne sammenhengen folkehelse inn mot et bærekraftsmål som retter som mot byer og samfunn. Bakgrunnen for dette har vært at forskning gjentagende peker på sammenhengen mellom arealplanlegging og folkehelse som et område i behov nye ideer og praksiser (Hofstad & Bergsli, 2017). Muligens kan ulike former for implementering av FNs bærekraftsmål være med å påvirke folkehelsearbeidet både lokalt, regionalt og nasjonalt. Det var med dette nærliggende å se i hvilken grad bærekraftsmål 11 inneholder mål folkehelse. Ut i fra det empirien i denne oppgaven som viser til sammenfallende temaer, begrepsbruk og målsetninger i bærekraftsmålene og den nasjonale folkehelsemålsetningen, samt at forskning peker på at alle bærekraftsmål har folkehelserelevans og mange av målene har en direkte folkehelsekonsekvens (Helsedirektoratet, 2018), underbygger en konklusjonen at bærekraftsmål 11 i stor grad inneholder mål for folkehelse. Delmål for å fremme den sosiale bærekraftdimensjonen er på lik linje med de andre dimensjonene implementert i agendaen, og det tydelige slektskapet mellom sosial bærekraft og folkehelse er også forsket på (Hofstad & Bergsli, 2017).

Innenfor arealplanlegging kan det i tillegg være interessant å trekke frem de målene som sosial bærekraft rommer i større grad en folkehelse, som blant annet rettferdig eller lik tilgang til goder og ressurser, dette kan igjen være med å utvide og fremme en rettighetsdimensjon når det kommer til å utjevne sosiale forskjeller, som folkehelsebegrepet ikke dekker i like stor grad. (Hofstad & Bergsli, 2017). Denne dimensjonen løfter planleggingen fra å i stor grad fremme sosial bærekraft gjennom tiltak med utgangspunkt i den miljømessige eller økonomiske dimensjonen, tiltak som innenfor arealplanlegging ofte

er fysiske tiltak, og over i den delen av sosial bærekraftdimensjonen der det ikke er noen overlapp med de andre dimensjonene. Samtidig kan man argumentere for at det innenfor arealplanlegging der man allerede har et sterkt bærekraftfokus og er kjent med de tre dimensjonene av begrepet, vil være nyttig å benytte seg av sosial bærekraft som begrep fremfor folkehelse for å i større grad vise at denne dimensjonen er likeså viktig som den miljømessige og økonomiske, dersom utviklingen skal kunne betegnes som bærekraftig.

6. VIDERE FORSKNING?

På samme måte som vi ser på folkehelse som et sektorovergripende ansvar og oppgave blir det tydelig at måloppnåelse innenfor Agenda 2030 vil kreve det samme. Man kan altså argumentere for at bærekraftsmål 11 i stor grad ivaretar den sosiale bærekraftdimensjonen og mål for folkehelse, om ulike former for implementering av målene vil sikre denne målsetningen på noen annen måten en det systematiske folkehelsearbeidet har gjort eller møte på de samme utfordringene i forhold til for eksempel konkret arealutvikling vil være spenne

7. OPPSUMMERING AV ARTIKKEL: IMPLEMENTERING AV FNS BÆREKRAFTSMÅL PÅ KOMMUNALT NIVÅ – EKSEMPEL FRA NYE ASKER KOMMUNE

Artikkelen tar utgangspunkt i nye Asker kommunens arbeid med implementering av bærekraftsmålene som rammeverk for ny kommuneplan. Nærmere bestemt er formålet med artikkelen er å få et nærmere innblikk i muligheter og begrensninger i forhold til å fremme sosial bærekraft ved implementering av FNs bærekraftsmål 11 som rammeverk for arealplanlegging. Casen for artikkelen er prosjektet kommunen har iverksatt for å jobbe med implementering og prosessen rundt en områdeplan som kommunen selv trekker frem som et eksempel på hvordan de ønsker å jobbe i tråd med bærekraftsmålene. Metoden for datainnsamling er dokumentanalyse og semistrukturerte intervjuer. Empirien belyses av translasjonsteori. Funnene er beskrivelser av de to prosessene og erfaringene man kan ta med videre inn i arbeidet med ny kommuneplan.

LITTERATUR

- Aarsæther, N., Falleth, E., Nyseth, T. & Kristiansen, R. (2012). *Utfordringer for norsk planlegging. Kunnskap, bærekraft, planlegging.* . Kristiansand: Cappelen Damm Høyskoleforlaget.
- Bakke, T. (2018). *Sosial overflatefaktor–metodikk for å oppnå sosialt bærekraftig stedsutvikling.* Tilgjengelig fra: <https://plantidsskrift.no/artikkel/sosial-overflatefaktor-metodikk-for-a-oppna-sosialt-baerekraftig-stedsutvikling/> (lest 14.11.2018).
- Barlindhaug, R., Holm, A., Holth, F. & Nordahl, B. (2012). Boligbygging med sosial profil. Muligheter og begrensninger i den kommunale utbyggings-politikken.
- Bruntland, G. H. & Dahl, O. (1987). *Vår felles framtid.* Verdenskommisjonen for miljø og utvikling. Oslo: Tiden Norsk Forlag.
- Bryman, A. (2012). *Social research methods.* 4 utg., b. 4. Oxford: Oxford University Press.
- Deloitte. (2018). *Fra globale mål til lokal handling. Nordisk rapport 2018.* Tilgjengelig fra: <http://info.deloitte.no/lg-public-globale-mal-lokal-handling.html> (lest 22.10.2018).
- Finnsdepartementet. (2018). *Norges oppfølging av FNs bærekraftsmål.* Tilgjengelig fra: <https://www.statsbudsjettet.no/Statsbudsjettet-2018/Artikler/Norges-oppfolging-av-FNs-baerekraftsmal/> (lest 21.11.2018).
- Folke, C., Biggs, R., Norström, A. V., Meyers, B. & Rockström, J. (2016). Social-ecological resilience and biosphere-based sustainability science. *Ecology and Society*, 21 (3).
- Folkehelseloven. (2011). *Lov om folkehelsearbeid av 24 juni 2011.*
- Forum For Utvikling og Miljø. (2017). *Sytten mål - en fremtid.* Tilgjengelig fra: <http://www.forumfor.no/assets/docs/Forum-norsk-digital-070717-highres.pdf> (lest 30.10.2018).
- Forum For Utvikling og Miljø. (2018). *Innspill 2/6 Bærekraften begynner i byene.* Tilgjengelig fra: http://www.forumfor.no/assets/docs/FORUM_brief_SDG11_WEB.pdf (lest 30.10.2018).
- Gassen, N. S., Penje, O. & Slätmo, E. (2018). *Global goals for local priorities: The 2030 Agenda at local level.* Nordregio Reports 2018:2. Stockholm: Nordregio.
- Hanssen, G. S. & Aarsæther, N. (2018). Pbl (2008)—en lov for vår tid? *Plan*, 50 (03): 2-7.
- Helgesen, M. & Hofstad, H. (2012). *Regionalt og lokalt folkehelsearbeid. Ressurser, organisering og koordinering. En baselineundersøkelse.* I: 2012:13, N.-r. (red.). Oslo: Norsk institutt for by- og regionsforskning.
- Helgesen, M. K., Abebe, D. S. & Schou, A. (2017). *Oppmerksomhet mot barn og unge i folkehelsearbeidet. Nullpunktundersøkelse for Program for folkehelsearbeid settes i verk.* Oslo: NIBR/NOVA 2017.
- Helsedirektoratet. (2011). *Folkehelse og kommuneplanlegging.* Oslo: Helsedirektoratet.
- Helsedirektoratet. (2014). *Samfunnsutvikling for god folkehelse. Rapport om status og råd for videreutvikling av folkehelsearbeidet i Norge.* Oslo: Helsedirektoratet.
- Helsedirektoratet. (2018). *Folkehelse og bærekraftig samfunnsutvikling. Helsedirektoratets innspill til videreutvikling av folkehelsepolitikken.* Oslo: Helsedirektoratet.
- Hofstad, H. & Bergsli, H. (2017). *Folkehelse og sosial bærekraft. En sammenligning og diskusjon av begrepsinnhold, målsettinger og praktiske tilnærminger.* Oslo: Norsk institutt for by- og regionsforskning
- Jerkøy, M. (2009). Det norske formålet "bærekraftig utvikling". *Tidsskrift for rettsvitenskap* Volume 122 (03/2009).
- Johannessen, A., Tuft, P. A. & Christoffersen, L. (2016). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode. 5. utgave.* Oslo: Abstrakt
- Kommunal- og moderniseringsdepartementet. (2014). *Bolig for velferd. Nasjonal strategi for boligsosial arbeid (2014-2020).* Oslo: Kommunal- og moderniseringsdepartementet

- Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Finansdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet & Justis- og beredskapsdepartementet. (2018). *Fornyhet strategi for boligmarkedet. For en trygg bolighandel, bedre bomiljø, effektive byggeprosesser og bærekraftig gjeld.*
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju. 3. utgave.* Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
- Meld. St. 1. (2018-2019). *Nasjonalbudsjettet 2019.* Oslo: Finansdepartementet
- Meld. St. 19. (2014-2015). *Folkehelsemeldingen. Mestring og muligheter.* I: omsorgsdepartementet, H.-o. (red.). Oslo Helse- og omsorgsdepartementet.
- Miljøverndepartementet. (2009). *Planlegging etter Plan- og bygningsloven.* Oslo: Miljøverndepartementet.
- Miljøverndepartementet. (2012). *Kommuneplanens arealdel. Utarbeiding og innhold.* Oslo Miljøverndepartementet.
- Millstein, M. & Hofstad, H. (2017). *Fortetning og folkehelse - hvilke folkehelsekonsekvenser har den kompakte byen.* Oslo By- og regionforskningsinstituttet.
- Norwegian Ministry of Finance & Norwegian Ministry of Foreign Affairs. (2018). *One year closer 2018. Norway's progress towards the implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development.* Oslo: Norwegian Ministry of Finance and Norwegian Ministry of Foreign Affairs
- NOU. (2017). *På lik linje - Åtte løft for å realisere rettigheter for personer med utviklingshemming.* Oslo Barne- og likestillingsdepartementet
- Nørgaard, E., Rognerud, L. M. & Storrud, A. (2018). *Indikatorer til FNs Bærekraftsmål. Kartlegging av tilgjengelig statistikk i Norge for måling av FNs bærekraftsmål.* Oslo-Kongsvinger: Statistisk sentralbyrå.
- Opp, S. M. (2017). The forgotten pillar: a definition for the measurement of social sustainability in American cities. *Local Environment*, 22 (3): 286-305.
- Plan- og bygningsloven. (2008). Lov om planlegging og byggesaksbehandling av 27. juni 2008 nr. 71. .
- Ramian, K. (2007). *Casestudiet i praksis*, b. 1. Århus: Academica.
- Ruud, M. E. (2010). *Indikatorer for sosial bærekraft til bruk i planlegging og utvikling av boligområder.* Norsk institutt for by- og regionforskning.
- Røvik, K. A. (2007). *Trender og translasjoner: ideer som former det 21. århundrets organisasjon:* Universitetsforl.
- Røvik, K. A. (2016). Knowledge transfer as translation: Review and elements of an instrumental theory. *International Journal of Management Reviews*, 18 (3): 290-310.
- Schou, A., Helgesen, M. & Hofstad, H. (2014). Samhandlingsreformens effekt på kommunen som helsefremmende og sykdomsforebyggende aktør. *En nasjonal oversikt over status i kommuner to år etter reformoppstart med et spesielt blikk på innvandrerrike kommuner.* Norsk institutt for by-og regionforskning, Oslo, NIBR-rapport 2014:21.
- Stockholm Resilience Centre. (2017). *Stockholm Resilience Centre's (SRC) contribution to the 2016 Swedish 2030 Agenda HLPF report* Tilgjengelig fra: <https://www.stockholmresilience.org/download/18.2561f5bf15a1a341a523695/1488272270868/SRCs%202016%20Swedish%202030%20Agenda%20HLPF%20report%20Final.pdf> (lest 11.20.2018).
- Tjora, A. (2013). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis*, b. 2. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
- UN-Habitat. (2016). World cities report 2016. *Urbanization and Development: Emerging Futures.* New York: Pub. United Nations.
- United Nations. (2015). *Transforming our world. The 2030 Agenda for Sustainable Development.*
- Yin, R. K. & Davis, D. (2007). Adding new dimensions to case study evaluations: The case of evaluating comprehensive reforms. *New directions for evaluation*, 2007 (113): 75-93.
- Yin, R. K. (2018). *Case study research and applications: Design and methods.* Sixth Edition utg.: Sage publications.

IMPLEMENTERING AV FNS BÆREKRAFTSMÅL PÅ KOMMUNALT NIVÅ – EKSEMPEL FRA NYE ASKER KOMMUNE

SAMMENDRAG

Agenda 2030 med sine 17 bærekraftsmål setter igjen bærekraft øverst på agendaen i internasjonal og nasjonal planlegging. Det omtales som et rammeverk for handling der målet er å omformulere de globale målene til lokal handlekraft. Hvert land, hver kommune, hver by skal vurdere hvordan de på best mulig vis kan bidra til måloppnåelse. En undersøkelse av norske kommuner viser at 84 % ser på bærekraftsmålene som viktige eller meget viktig for deres kommune, mens bare 1 av 4 norske kommuner har en plan for hvordan målene skal implementeres (Deloitte, 2018). Denne artikkelen går inn i hvordan en norsk kommune har grepet tak i Agenda 2030 ved å vedta at FNs bærekraftsmål skal benyttes som rammeverk for ny kommuneplan i nye Asker kommune. Artikkelen ser også nærmere på et eksempel på en områdereguleringsplan fra Asker kommune og prosessen rundt utarbeidelse av denne i lys av FNs bærekraftsmål 11: bærekraftige byer og samfunn.

ABSTRACT

Agenda 2030 and the Sustainable Development Goal are putting sustainability on the top of the agenda in international and national planning. The agenda is a framework for action, where the goal is to translate the global goals into local action. Every country, every municipality, every city should consider how they best can contribute to reach the global goals. A survey among Norwegian municipalities shows 84 % of the municipalities think that the sustainable development goals are very important for their municipality, but only 1 out of 4 Norwegian municipalities have planned on how they are implementing the goals. This article is about how one Norwegian municipality, New Asker, is implementing the sustainable development goals by making it a framework for their municipal master plan. This article also looks closer at an example from Asker municipality on the process of making a zone plan in the context of goal achievement according to Sustainability goal 11 Sustainable Cities and Communities.

INTRODUKSJON

Denne artikkelen går nærmere inn i oppgaven mange norske kommuner nå står overfor i det de tar tak i FNs bærekraftsmål og implementering av disse på lokalt nivå. Begrepet bærekraftig utvikling slik man ble kjent med det gjennom Bruntlandkommisjonen har slått rot i den norske planleggingstradisjonen og støttes opp av norsk lovverk. De tre bærekraftdimensjonene – miljømessig, økonomisk og sosial, er beskrevet som likeverdige og gjensidig avhengig av hverandre (Bruntland & Dahl, 1987). Nyere forskning slår imidlertid fast at de ulike dimensjonene har fått ulik oppmerksomhet og det trekkes frem at det er den sosiale dimensjonen har blitt «den glemte» (Bakke, 2018; Hofstad & Bergsli, 2017; Opp, 2017). Artikkelen løfter på bakgrunn av dette frem den sosiale bærekraftdimensjonen i lys av implementering av FNs bærekraftsmål, nærmere bestemt bærekraftsmål 11.

Artikkelen er basert på en case-studie av arbeidet med kommuneplan for nye Asker kommune og områderegeringsplan for prosjektet Vestre Billingstad. Det empiriske materialet er basert på informasjon fra en rekke dokumenter som blant annet kommunale planer, strategidokumenter, rapporter og kvalitetsprogram. Empirien bygger i tillegg på intervjuer med sentrale aktører i planprosessen for prosjektet Vestre Billingstad, representanter fra kommunen, konsulentbyråer og utbygger. De skriftlige kildene har vært viktig som forberedelse til intervjuene, samt til å supplere og utdype informasjon fra intervjuene i etterkant.

PROBLEMSTILLING

Målet med denne artikkelen er å belyse et eksempel på implementering av bærekraftsmålene i en norsk kommune. Ved å i tillegg belyse en prosess rundt utarbeidelse av en områdeplan i samme kommune er målet å se nærmere på muligheter og utfordringer knyttet til å fremme sosial bærekraft i arealplanlegging i lys av bærekraftsmål 11:

Bærekraftige byer og samfunn. På bakgrunn av dette løftes følgende problemstilling frem:

- På hvilken måte kan implementering av FNs bærekraftsmål 11 som rammeverk for arealplanlegging være med å skape muligheter eller utfordringer i forhold til å fremme sosial bærekraft i Nye Asker kommune?

Problemstillingen belyses ved å gå nærmere inn i nye Asker kommune sitt arbeid med implementering av FNs bærekraftsmål og områdeplanleggingen av prosjektet Vestre Billingstad.

NYE ASKER KOMMUNE – ET EKSEMPEL PÅ LOKAL HANDLING

I norsk sammenheng har bærekraftig utvikling vært og er fortsatt et prioritert overordnet mål for samfunnsutviklingen. Dette kommer blant annet frem i plan og bygningslovens formålsparagraf som presiserer at *«loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner»* (Plan- og bygningsloven, 2008 §1). Med dette løftes bærekraftig utvikling frem som selve formålet med planlegging.

Arbeidet med bærekraftsmålene her til lands er i gang og Norge var blant annet et av de første landene i verden som rapporterte til FN på hvordan målene følges opp gjennom den årlige rapporten *«One year closer – Norway's progress towards implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development»*, noen av hovedutfordringene som trekkes frem i rapporten for 2018 er plast i Barentshavet som igjen påvirker norsk fiskeindustri, forurensning i storbyene og for høyt antall elever som dropper ut av skolen, et fokus på arbeid med klimaforandringer, reduksjon av barnedødelighet og infeksjonssykdommer (Norwegian Ministry of Finance & Norwegian Ministry of Foreign Affairs, 2018). Arbeid med bærekraftsmålene har bred politisk støtte, og alle partier utenom Fremskrittspartiet nevner bærekraftsmålene i sine partiprogram. I motsetning til flere av våre naboland har Norge per dags dato ikke laget nasjonale retningslinjer for hvordan bærekraftsmålene skal nås, dette trekkes frem som en utfordring når det kommer til implementering blant annet av interesseorganisasjoner (Forum For Utvikling og Miljø, 2017). Andre rapporter trekker frem tydeligere kommunikasjon i samarbeidet med lokale myndigheter knyttet til hva som bør prioriteres innenfor Agenda 2030 fra nasjonalt plan, som en mulighet for å styrke arbeidet med implementering (Gassen et al., 2018).

Bærekraftsmål 11: Bærekraftig byer og samfunn, er det målet som i størst grad kan knyttes til arealplanlegging. I en rapport fra Helsedirektoratet understrekes viktigheten av at helsemessige og sosiale dimensjoner i større grad vektlegges i «ordinær» samfunn- og arealutvikling (Helsedirektoratet, 2018). Kommuner og byer rundt om i verden har gått frem på ulik måte for å implementere bærekraftsmål 11, noen eksempler er Buenos Aires i Argentina der nasjonale retningslinjer samt avgjørelser på lokalt plan har ført til at et hovedmål i planleggingen er oppgradering av slumområder som igjen har ført til en dobling av budsjettene med dette som formål fra 2015 til 2017 (Minstra Urban Futures, 2018). I Umeå i Sverige begynte de arbeidet med å nå bærekraftsmålene ved å se på tiltak og arbeid de allerede var i gang med, for så å overføre det til mål for å nå SDG 11. Dette førte til en relativt enkel igangsetting av arbeidet med å nå målene, en prosess de videreførte i forhold til de andre bærekraftsmålene (Gassen et al., 2018). I Cape Town i Sør Afrika er SDG 11 integrert i planverk som har som mål å arbeide med arven etter apartheid som fortsatt er årsak til stor grad av romlig- og sosioøkonomisk ulikhet i byen (Minstra Urban Futures, 2018). I Norden er det flere byer og kommuner som trekkes fram som ledende innen arbeidet med å implementere Agenda 2030, en av disse er nye Asker kommune (Gassen et al., 2018). Som følge av kommunereformen har de tre kommunene Asker, Røyken og Hurum bestemt at de fra 01.01.2020 skal slås sammen til en ny kommune som har fått navnet nye Asker. Ordførerne i de tre kommunene ønsket å gjøre alvor av å handle lokalt og tenke globalt og så muligheten til dette gjennom å bruke FNs bærekraftsmål som rammeverk for ny kommuneplan.

OMRÅDEPLANLEGGING AV VESTRE BILLINGSSTAD

Som et eksempel på hvordan kommunen jobber i tråd med bærekraftsmål 11: Bærekraftige byer og samfunn per i dag trekker de selv frem det planlagte boligområdet Vestre Billingstad (Nye Asker, 2018). Vestre Billingstad er et område på 190 mål som i dag omfatter næringsbebyggelse, landbruksområde, samt Nes elva og dens omgivelser. Kommunen, grunneierne og utbyggere planlegger for ca. 1640 boenheter innenfor planområdet. Målet er å utvikle et urbant, attraktivt og levende boligområde med gode kvalitetssikre uteområder, interne gangveier som skal fungere som oppholdsrom, samlingssted og binde de ulike

delområdene sammen (Langslet & Enlid, 2017). Det er forventet at de første boligene skal stå klare i 2020 og at området bygges ut etappevis med 100 - 150 nye boliger i året frem til ferdigstilling i 2035 (Asker Kommune, 2018).

Kommunen trekker frem sterk satsning på grønn mobilitet, nærsenter som skal gi området identitet, vekst og vern av Nes elva, fokus på møteplasser og estetikk. Det har også vært et fokus på medvirkningsprosesser i planleggingsfasen av prosjektet gjennom blant annet flere workshops arrangert av representanter for utbyggerne.

I tråd med § 12-2 i Plan- og bygningsloven ble det utarbeidet en områderegulering for Vestre Billingstad. Områderegulering utarbeides av kommunen, men kommunen kan overlate til andre myndigheter og private å utarbeide forslag til områderegulering (Plan- og bygningsloven, 2008). Områdeplanen for Vestre Billingstad ble utarbeidet i et samarbeid med kommunen, grunneiere (4 forskjellige utbyggere, heretter kalt utbygger) og med hjelp fra to konsulentbyråer. Et av konsulentbyråene har vært prosjektleder, dette innebærer en koordinerende rolle med fokus på å komme frem til løsninger som alle parter har vært fornøyde med, de har også hatt ansvar for de formelle plandokumentene (som blant annet planbeskrivelsen, områdekart og kvalitetsprogram). Et annet konsulentbyrå har vært inne for å bistå utbyggerne med løsninger rundt grønn mobilitet. Områdeplanen har en detaljeringsgrad tilsvarende detaljregulering, dette innebærer at det ikke utarbeides noen detaljreguleringsplan, men at det kan sendes rammesøknader når områdeplanen er vedtatt.

TEORI

Strategitenkning har vokst frem i offentlig sektor som følge av et behov for stadig omstilling og endrede omgivelser (Johnsen, 2017). Ulike styringsformer har en rekke organisasjonsoppskrifter, virkningen av strategioppskriftene inkluderer strategisk planlegging (avbyråkratisering), mål- og resultatstyring, evaluering og en overgang fra silo til prosessbasert organisering, dette kan sees på som endret organisasjonsadferd hvor mange virksomheter har blitt mindre regelstyrt, økt toppledelsens evne til å styre underordnede enheter, blitt mer resultatorientert og fått nye begreper og verktøy for å samhandle med og påvirke omgivelsene, enn før (Røvik, 2010). Organisasjonsoppskrifter spres gjennom blant

annet lovkrav og reguleringer eller gjennom at organisasjoner etterligner andre de anser har vellykket organisasjonsadferd (Johnsen, 2017)

Translasjonsteori har fokus på hvordan ideer blir oversatt, overført, implementert og benyttet av den nye organisasjonen (Røvik, 2007). Blant viktige elementer i denne teorien finner man begrepene kontekstualisering og dekontekstualisering, der kontekstualisering er prosessen der ideer fra bestemte kontekster blir tilpasset og introdusert i en ny organisatorisk kontekst og dekontekstualisering betegner en prosess der praksis oversettes til ideer (Røvik, 2007).

Andre viktige elementer som trekkes frem i en oversettelsesprosess i translasjonsteori er translatørkompetanse, i dette ligger det at det både kan finnes gode og dårlige translatører, og kvalitet på oversettelsen (Røvik, 2007). Prosessen nye Asker kommune er i gang med er en oversettelsesprosess av global agenda til lokale mål. Teorien kan benyttes for å videre belyse problemstillingen med tanke på hvordan kommunen oversetter bærekraftsmålene til lokale mål for tjenester og samfunnsutvikling. Det er også aktuelt å vurdere prosjektets translatørkompetanse og kvaliteten på oversettelsen sett i lys av denne teorien.

PROSESSEN MED OVERSETTELSE AV FNS BÆREKRAFTMÅL TIL RAMMEVERK FOR KOMMUNEPLAN

Å benytte seg av FNs bærekraftsmål som rammeverk for ny kommuneplan ble politisk vedtatt i Fellesnemnda for nye Asker i oktober 2016 (Pure Consulting, 2018). Det ble så satt i gang et prosjekt som igjen ble delt inn i tre arbeidsgrupper med representanter fra politikere og administrasjon i de tre kommunene, som har jobbet parallelt med 3 ulike deler av prosjektets direktiv:

- FNs bærekraftsmål
- Innspill tjenesteutvikling
- Innspill samfunnsutvikling

Underutvalg FNs bærekraftsmål har sammen med en konsulenttjeneste utarbeidet en vesentlighetsvurdering som er en prioritering av FNs bærekraftsmål, basert på å komme

frem til de målene som nye Asker kommune har størst påvirkning (Pure Consulting, 2018). Innspill tjenesteutvikling og innspill samfunnsutvikling har jobbet med å knytte mål og strategier for tjenesteutvikling og samfunnsutvikling fra nye Asker opp i til ulike bærekraftsmål og delmål (Pure Consulting, 2018).

Stauts tidlig høst 2018 er at delprosjektene innspill tjenesteutvikling og innspill samfunnsutvikling har levert inn sine rapporter. Delprosjekt FNs bærekraftsmål har ferdigstilt sin rapport som inneholder vesentlighetsvurdering som videre danner grunnlag for anbefaler prioritering av seks bærekraftsmål. I rapporten FNs bærekraftsmål som rammeverk for felles kommuneplan for nye Asker (Pure Consulting, 2018) er det også en skjematisk fremstilling av de foreslått prioriterte bærekraftsmålene med en oversettelse til kommunal betydning, samt en oversikt over muligheter og utfordringer for å levere på globale delmål.

Deltagerne i delprosjektene opplevde at det var et begrenset erfaringsmaterieell å se til da de satte i gang prosessen, de var ikke alene i norsk sammenheng, men tidlig ute og flere andre kommuner har kommet etter. Et annet punkt som trekkes frem er det faktum at de ulike delprosjektene delvis jobbet parallelt og dermed gjorde erfaring- og kunnskapsdeling underveis utfordrende, spesielt mellom delprosjekt FNs bærekraftsmål og de to andre delprosjektene. Begge de to delprosjektene som har jobbet med henholdsvis innspill til tjenesteutvikling og samfunnsutvikling har lagt vesentlighetsvurderingen til grunn for sitt arbeid.

Innspill til tjenesteutvikling trekker frem blant annet følgende innspill til implementering av bærekraftsmål 11 som kan knyttes til den sosiale bærekraftdimensjonen (A/P 1 Tjenesteutvikling, 2018):

- Et fokus på at de ulike tettstedene skal bygges rundt gode private- og offentlige servicetjenester, gode lokale møteplasser og med gode kollektivtransportløsninger.
- Et fokus på at relative forskjeller i levekår fører til økt utenforskap, og behov for nye måter å være aktiv og delta i fellesskap.

Innspill til samfunnsutvikling trekker frem blant annet følgende innspill til implementering av bærekraftsmål 11 som kan knyttes til den sosiale bærekraftdimensjonen (AP 1 Samfunnsutvikling, 2018 s.6):

- Et mål at tettstedene i kommunen skal bidra til at alle grupper av befolkningen opplever tilhørighet og får dekket sine daglige behov for opplevelser, service og tjenester.
- Et mål at tettstedene skal bygges opp rundt et transportsystem basert på kollektivt, sykkel og gange.
- Et mål at tettstedene skal videreutvikles basert på sine særpreg og kvaliteter, knyttet blant annet til de naturgitte og kulturhistoriske omgivelser.

Av utfordringer trekkes det i rapportene frem blant annet frem i innspillene at det til tider er utfordrende med private initiativ som i begrenset grad har fokus på bærekraft, stedsutvikling og bidrag til fellesskapet, høye tomtepriser i deler av den nye kommunen og at generelt vil utbyggingsinteresser utfordre sårbare kvaliteter som for eksempel kulturminner og grøntarealer (AP 1 Samfunnsutvikling, 2018 s.11).

PROSESSEN RUNDT UTARBEIDELSE AV OMRÅDERPLAN FOR VESTRE BILLINGSSTAD

All aktørene i planprosessen omtaler den som svært omfattende, i hovedsak på grunn av prosjektets størrelse, men også fordi det var mange aktører som skulle bli enige - kommunen og 4 utbyggere. Alle beskriver at det var en ny erfaring å jobbe med en så stor områdeplan. Både representanten fra kommunen og fra utbyggerne trekker frem at bidraget fra de ulike konsulenttjenestene har vært avgjørende for at man har kommet frem til et planforslag alle parter var fornøyd med. Både representanten fra kommunen og fra utbyggerne beskriver at spesielt den første delen av prosessen opplevdes som utfordrende i det at kommunene og utbyggere sto langt fra hverandre, utbyggerne hadde på det tidspunktet allerede detaljerte planer for utbyggingen slik de ønsket å gjennomføre det. Representanten fra kommunen beskriver at oppgaven i starten av prosessen var å stille krav i tråd med de retningslinjene som var vedtatt – i form av nasjonale og fylkeskommunale retningslinjer, samt kommunens egne retningslinjer knyttet til blant annet boligsosial politikk (Asker Kommune, 2016).

Alle aktørene peker på krav og bestemmelser kommunen hadde i forhold til planområdet som avgjørende i forhold til den endelige planen. Et av kravene flere refererer til er å finne i

de Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (2014s. 1), der følgende mål beskrives: *I henhold til klimaforliket er det et mål at veksten i persontransporten i storbyområdene skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange.* I planbestemmelsene til dette området i kommuneplanen (Asker Kommune, 2013) er det flere bestemmelser som aktørene trekker frem at hadde en direkte innvirkning på områdeplanen, spesielt knyttet til krav om å ikke øke transport tilknyttet E18, det kunne være aktuelt å legge inn rekkefølgebestemmelser knyttet til kapasitet på E18 og at unntak kan gjøres for tiltak som ikke medfører økning av for eksempel antall parkeringsplasser.

En annen side som kommer frem i intervjuet med representant fra utbygger er utbyggers egen motivasjon rund noen tan temaene som omhandler den sosiale bærekraftdimensjonen. Følgende punkter trekkes frem:

- Firmaet har et fokus på å drive bærekraftig i alle ledd av sin virksomhet
- I et boligprosjekt som dette der boliger selges trinnvis og med mange års mellomrom er utbygger avhengig av «et godt nabolag» for videre salg av leiligheter
- Satsningen på grønmobilitet er nytenkende og kan gi en markedsfordel i forhold til kjøpere som av ulike årsaker ikke ønsker å ha egen bil
- Medvirkning viktig prosess for å skape godt samarbeid med nabolag og andre interesseorganisasjoner, viktig for å skape et godt inntrykk av selskapet
- Ser på jobben som et samfunnsoppdrag som strekker seg lenger enn å bygge gode boliger, ønsker å skape gode nabolag og lokalsamfunn.

I tabellen under oppsummeres eksempler på hvordan aktørene planlegger for å ivareta den sosiale bærekraftdimensjonen inn i prosjektet, sett i sammenheng med Opp (2017) sine indikasjoner for sosial bærekraft:

Sosial bærekraftdimensjonen	Relevante faktorer for kommuner og lokalsamfunn	Planlagte tiltak i områdeplanen for Vestre Billingstad
Lokalsamfunn og stedstilhørighet	Sosial kapital Sosial segregering	<ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for nettverksbygging gjennom egen App som åpner for blant annet samkjøring til aktiviteter • Lokal cafe og gjenbruksstasjon • Uteområder som innbyr til sosialt samvær • Leiligheter for mennesker i ulike faser av livet og med ulik økonomi • Utbyggingsavtale med blant annet planlagt bofellesskap for psykisk utviklingshemmede som skal baseres på «leie til eie».
Grunnleggende behov	Bolig til en overkommelig pris Trygghet og sikkerhet Rettferdig inntektsfordeling	<ul style="list-style-type: none"> • Leiligheter i ulike størrelser • Mulighet for å kjøpe uten parkeringsplass • Ikke senke kvalitet på de rimeligere boligene • Område med lav kriminalitet
Lik tilgjengelighet og muligheter	Tilgang til fysiske og sosiale tjenester Utdanning Prosedural rettferdighet	<ul style="list-style-type: none"> • Høy tilgang til åpne grønne plasser, lekeområder av høy kvalitet, nærbutikk, kollektivtrafikk, skole, barnehage, høy grad av gangbarhet og sykkelbarhet.
Økologisk rettferdighet og helserisiko	Lokal miljøkvalitet og lokalisering av goder (tjenester og service) Helse og livskvalitet	<ul style="list-style-type: none"> • Konsekvensutredning støy, forurensning ol.

I tillegg til en oppsummering av hvordan aktørene planlegger for å ivareta den sosiale bærekraftdimensjonen inn i prosjektet er det relevant å trekke frem en oppsummering av de muligheter og utfordringer aktørene trekker frem i dette prosjektet rund temaer som er gjennomgående i de forskjellige intervjuene:

Oppsummering av erfaringer fra prosjektet med områdeplanleggingen av Vestre Billingstad		
Tema	Muligheter	Utfordringer
Samarbeid	At det var flere aktører å spille på i samarbeidsprosessen menter aktørene bidro til at man kom frem til løsninger som strekker seg lenger i forhold til å fremme det sosiale bærekraftperspektivet enn i andre prosjekter de har deltatt i. Spesielt ved kombinasjonen av kunnskap og ressurser hos de forskjellige aktørene.	Tidskrevende og ressurskrevende med mange samarbeidsaktører. Man kan av dette tenke seg at en slik utfordring ville vært enda større i mindre kommuner eller i kommuner med dårligere økonomi.
Prosjektets størrelse	Størrelsen på prosjektet ga grunnlag for å større grad ivareta den sosiale bærekraftdimensjonen en det aktørene har erfaring med fra mindre prosjekter. Spesielt ved at større uteområder, nærsenter, flere boenheter og løsninger for transport er inkludert i prosjektet. Alle aktører trekker frem at erfaringen fra dette prosjektet vil gjøre det betydelig lettere å sette i gang med et lignede prosjekt.	Alle aktører trekker frem at det har vært svært krevende å lage en så detaljert områdeplan for et område av denne størrelsen. Førstegangserfaring for alle aktører å jobbe med et prosjekt av denne størrelsen gjorde størrelsen spesielt utfordrende.
Økonomi	At det var flere utbyggere som deler på utgiftene og	Kostbar prosess i forhold til de ressurser som er lagt ned

	<p>med det økonomisk risiko knyttet til utbygging av planlagte fellesområder, der kvaliteten av disse i stor grad vil være med å fremme den sosiale bærekraftdimensjonen i prosjektet, har gjort at utbyggere har turt å ta større risiko og med det strekke seg lenger enn i andre prosjekter for eksempel i forhold til løsninger knyttet til grønn mobilitet.</p>	<p>i prosjektet både i form av tid hos de kommunale aktørene og utbyggere, i tillegg til omfattende bruk av konsulent tjenester i alle ledd av prosjektet.</p>
Tidsperspektiv	<p>Et langt tidsperspektiv fra starten av planprosessen til området er ferdig utbygd og med det mange år fra de første boligene selges til de siste, trekker utbyggere frem i forhold til at de er avhengige av flere av at flere av indikatorene for sosial bærekraft oppfylles i løpet av prosjektet. Dette gjør at utbygger er villig til å ta et ansvar for dette ut over det de mener de vanligvis gjør i mindre prosjekter.</p>	<p>Et så langt tidsperspektiv fra prosjektets start til utbyggingen av området er ferdig kan gjøre det vanskelig å se tydelige sammenhenger mellom de tiltakene som iverksettes for å fremme sosial bærekraft dimensjonen og effekten av de.</p>
Retningslinjer og strategier (nasjonale og lokale)	<p>Alle aktører trekker frem at både nasjonale og lokale retningslinjer har vært avgjørende for å fremme den sosiale bærekraftdimensjonen i prosjektet.</p>	<p>Retningslinjer og strategier kan ha uheldige konsekvenser for å fremme den sosiale bærekraftdimensjonen, ikke god nok samordning av interesser i retningslinjene og strategiene.</p>

Fra utbyggingsavtalen mellom kommunen og utbyggerne er det relevant og trekke frem følgende bestemmelser som er med på å ivareta den sosiale bærekraftdimensjonen (Asker kommune, 2017):

- Flere punkter i avtalen sikrer grønn mobilitet, blant annet krav til etablering av bilpoolplasser, sikring gjennom seksjonering av garasjeanlegg for høyest mulig fleksibilitet for eksempel i forhold til å eie egen parkeringsplass og ladestasjoner for elbil.
- Utbyggerne forplikter seg i avtalen til flere opsjoner, for eksempel en opsjon som sikrer forkjøpsrett for tilrettelegging for et bofellesskap til mennesker med nedsatt funksjonsevne og opsjon på kjøp eller leie av næringslokale til minigjenbruksstasjon.

DISKUSJON: ERFARINGER FRA TO PROSESSER

Funnene fra arbeidet nye Asker kommune har gjort med å omformulere bærekraftsmål 11 til mål for lokal handling viser at den sosiale bærekraftdimensjonen ivaretas i dokumentene som danner skal danne et rammeverk for ny kommuneplan. Gjennom implementering av FNs bærekraftsmål som rammeverk for ny kommuneplan i nye Asker kommune og med det integrering av bærekraftsmål 11 som rammeverk for arealplanleggingen, aktualiserer man fokuset på bærekraftig utvikling. Dette danner igjen muligheter for et større grunnlag for å fremme fokuset på sosial bærekraft i arealplanlegging.

I et translasjonsteoretisk perspektiv kan prosessen nye Asker kommune har gjennomført sees på som en overføring kunnskap og ideer fra FNs bærekraftsmål til et lokalt rammeverk for ny kommuneplan. En definisjon av begrepet kontekstualisering er når ideer oversettes til praksis, noe som er grunnlaget i den prosessen prosjektgruppen har vært i gjennom (Røvik, 2007). Det har i dette prosjektet vært en klar top-down-orientering der de nye ideene kommer fra toppledelsen i kommunen for så å skulle implementeres videre ut i systemet. Det har i dette tilfellet ikke vært abstrakte ideer, derimot konkrete ideer som er skriftliggjort, man kan argumentere for at ideene er noe «abstrakte» i det at de er globalt forankret og at oversettelsen dermed vil være fra det abstrakte til det konkrete og lokale. Kommunen har i prosjektet benyttet seg av ulik translatørkompetanse ved at det i prosjektet har vært representanter fra administrasjon i kommunen, politikere og bruk av konsulenttenester.

Translatørkompetanse er en kritisk suksessfaktor, med den varierte translatørkompetansen sikrer de kunnskap om kontekster det oversettes fra og til, translatørene er med dette til sammen flerkontekstuelle (Røvik, 2007). Deltagerne i prosjektet opplever selv at det sto overfor få og kanskje manglende oversettelsesregler, da de ikke hadde lignede prosjekter å sammenligne med. Samtidig som rammeverket de oversatte er internasjonalt ratifisert og man derfor kan argumentere for at prosjektet hadde liten frihet i sin gjendiktning.

Effekten av oversettelsen, vellykkethet i form av blant annet i hvilken grad den nye organisasjonen nye Asker tar rammeverket i bruk og implementerer det slik prosjektet har tenkt i sitt videre arbeid med kommuneplan bestående av samfunnsdel og arealplan, samt kommunedelplaner er for tidlig å vurdere. I denne sammenheng er det interessant å se på erfaringene fra utviklingen av områdeplan for Vestre Billingstad i og med at det slik kommunen fremstiller det er et prosjekt i tråd med den oversettelsen de jobbet mot i prosjektet FNs bærekraftmål.

Prosessen med integrering av FNs bærekraftsmål som rammeverk for kommuneplan og utviklingen av områdeplan for Vestre Billingstad har vært parallelt pågående prosjekter, det har med andre ord ikke vært noe direkte fokus på bærekraftsmål i prosessen med områdeplanen, selv om alle aktørene forteller at de kjenner til bærekraftsmålene og at bærekraftig utvikling er et prinsipp de allerede jobber etter.

Den sosiale bærekraftdimensjonen ivaretas en rekke områder slik som prosjektet Vestre Billingstad planlegges. Alle de aktuelle aktørene mener også at prosjektet i større grad ivaretar denne dimensjonen en andre prosjekter de har jobbet med. Både kommunen og utbygger trekker frem at størrelsen på prosjektet og det faktum at det var flere utbyggere som deler på utgifter knyttet til for eksempel uteområder og satsningen på grønn mobilitet som gjør at man har turt å ta større sjanser i forhold til den investeringen det krever å legge mer i dette.

I områdeplanleggingen av Vestre Billingstad kommer det tydelig frem at det som er politisk vedtatt i kommunen, i forhold til nasjonale, regionale retningslinjer og kommunens egne strategier, som det ikke ble gitt dispensasjoner fra, var avgjørende i forhold til å skape muligheter til å fremme sosial bærekraft. På bakgrunn av dette er det kan man anta at implementerer av FNs bærekraftsmål i enda større grad gir legitimitet for dette fokuset.

Dette er erfaringer den nye kommunen kan trekke med seg fra i fremtidens arealplanleggingsprosjekter fra planprosessen Vestre Billingstad.

Evaluering og det endelige resultatet av prosjektet i form av mulig vellykkethet med å fremme den sosiale bærekraftdimensjonen er noe som ligger mange år frem i tid, det er også her en av de største utfordringene ligger. Måloppnåelse for bærekraftsmålene er satt til 2030, dette innebærer at kommunene må lære fort. Denne læringskurven innebærer at den største utfordringen ved siden av implementeringen blir evalueringen av målene som settes og en kontinuerlig gjennomgang av hvilke prosjekter som gir måloppnåelse og eventuelt hva som går galt underveis.

KOKLUDERENDE ERFARINGER FRA ARBEIDET OG VEIEN VIDERE

I hvor stor grad en overordnet implementering av bærekraftsmålene vil ha skape muligheter eller utfordringer i forhold til å fremme sosial bærekraft i den nye kommunen, vil avhenge av i hvilken grad overføringen av kunnskap er vellykket gjennom videre implementering nedover i kommunen. Erfaringene fra planleggingsprosessen rundt Vestre Billingstad tilsier at det har en effekt at kommunen har fastsatt overordnede mål i sine planer og at dette har hatt stor innvirkning på utfallet i denne konkrete planleggingsprosessen. Ut i fra dette kan man trekke det videre å anta at i hvilken grad kommunen velger å implementere bærekraftsmålene, ikke bare som en overordnet retning, men i form av konkrete mål og retningslinjer, som det ikke åpnes for dispensasjoner fra, vil være avgjørende for effekten.

Det har blitt trukket frem mangelen på direkte anbefalinger og retningslinjer fra nasjonale myndigheter i Norge. I denne prosessen som er omhandlet i artikkelen kan man tenke at eventuelle nasjonale retningslinjer kunne påvirket vesentlighetsvurderingen som ble gjort i starten av prosessen, da man naturlig ville rettet denne imot nasjonale prioriteringer. Dette ville sannsynligvis gjort prosessen for nye Asker kommune noe mindre omfattende. Men sett i lys av at målet er at lokale myndigheter skal omformulere til globale målene til nettopp lokal handling kan man argumenter for at prosessen nye Asker kommune har vært i gjennom er helt i tråd med Agenda 2030 sine intensjoner. Eventuelle nasjonale retningslinjer må, dersom de skal være i tråd med agendaen også kunne tilpasses lokal handling.

REFERANSER

- A/P 1 Tjenesteutvikling. (2018). *Innspill til kommuneplan for nye Asker. Tjenesteutvikling*. Tilgjengelig fra: https://www.asker.kommune.no/globalassets/nye-asker-kommune/dokumenter/barekraftsmal/ap1-innspill-til-kommuneplan_tjenesteutvikling.pdf (lest 01.11.2018).
- AP 1 Samfunnsutvikling. (2018). *Innspill til kommuneplan for nye Asker*. Tilgjengelig fra: <https://www.asker.kommune.no/globalassets/nye-asker-kommune/dokumenter/barekraftsmal/ap1-rapport-samfunnsutvikling.pdf> (lest 01.11.2018).
- Asker Kommune. (2013). *Planbestemmelser til kommunedelpen for Holmen-Slependen området*. Tilgjengelig fra: https://www.asker.kommune.no/contentassets/5e70ae7d7eb54a54930d9141b1e83911/planbestemmelser_kommunedelplan_holmen_slependen.pdf (lest 01.11.2018).
- Asker Kommune. (2016). *Boligpolitisk strategi for Asker 2016 - 2026*. Tilgjengelig fra: https://www.asker.kommune.no/contentassets/2d655b170b3a4284878d4a5f3540ee82/boligpolitisk_strategi_for_asker_2016-2026.pdf.
- Asker kommune. (2017). *Utbyggingsavtale vedrørende gjennomføring av omrpderegulering for Vestre Billingstad GNR. 32, bnr. 104 m. fl. godkjent av asker kommunestyre ss, sak xx. .* Tilgjengelig fra: <https://docplayer.me/60176563-Utbyggingsavtale-vedrorende-gjennomforing-av-omraderegulering-for-vestre-billingstad-gnr-32-bnr-104-m-fl-godkjent-av-asker-kommunestyre-xx-sak.html> (lest 01.12.2018).
- Asker Kommune. (2018). *Utvikling av Vestre Billingstad* Tilgjengelig fra: <https://www.asker.kommune.no/samfunnsutvikling/stedsutvikling/vestre-billingstad/> (lest 10.10.2018).
- Bakke, T. (2018). *Sosial overflatefaktor–metodikk for å oppnå sosialt bærekraftig stedsutvikling*. Tilgjengelig fra: <https://plantidsskrift.no/artikkel/sosial-overflatefaktor-metodikk-for-a-oppna-sosialt-baerekraftig-stedsutvikling/> (lest 14.11.2018).
- Bruntland, G. H. & Dahl, O. (1987). *Vår felles framtid*. Verdenskommisjonen for miljø og utvikling. Oslo: Tiden Norsk Forlag.
- Deloitte. (2018). *Fra globale mål til lokal handling. Nordisk rapport 2018*. Tilgjengelig fra: <http://info.deloitte.no/lg-public-globale-mal-lokal-handling.html> (lest 22.10.2018).
- Forum For Utvikling og Miljø. (2017). *Sytten mål - en fremtid*. Tilgjengelig fra: <http://www.forumfor.no/assets/docs/Forum-norsk-digital-070717-highres.pdf> (lest 30.10.2018).
- Gassen, N. S., Penje, O. & Slätmo, E. (2018). *Global goals for local priorities: The 2030 Agenda at local level*. Nordregio Reports 2018:2. Stockholm: Nordregio.
- Helsedirektoratet. (2018). *Folkehelse og bærekraftig samfunnsutvikling. Helsedirektoratets innspill til videreutvikling av folkehelsepolitikken*. Oslo: Helsedirektoratet.
- Hofstad, H. & Bergsli, H. (2017). *Folkehelse og sosial bærekraft. En sammenligning og diskusjon av begrepsinnhold, målsettinger og praktiske tilnærminger*. Oslo: Norsk institutt for by- og regionforskning
- Johnsen, Å. (2017). Nye styringsverktøy og modeller–redskap eller legitimering? *Praktisk økonomi & finans*, 33 (01): 17-35.
- Kommunal- og moderniseringsdepartementet. (2014). *Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging*.
- Langslet, M. Ø. & Enlid, E. (2017). *Kvalitetsprogram Vestre Billingstad*. Tilgjengelig fra: <https://www.asker.kommune.no/contentassets/6e3b2cba59424564a8497f55e21927b5/19.01.2018-kvalitetsprogram.pdf> (lest 25.09.2018).
- Minstra Urban Futures. (2018). *City Briefs from Minstra Urban Futures comparative project*: Chalmers University of Technology. Tilgjengelig fra:

<https://www.mistraurbanfutures.org/sites/mistraurbanfutures.org/files/sdg-city-briefs-july-2018-comp.pdf>.

Norwegian Ministry of Finance & Norwegian Ministry of Foreign Affairs. (2018). *One year closer 2018. Norway's progress towards the implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development*. Oslo: Norwegian Ministry of Finance and Norwegian Ministry of Foreign Affairs

Nye Asker. (2018). *Nye Asker kommune tuftes på FNs bærekraftsmål*. Tilgjengelig fra:

https://www.asker.kommune.no/globalassets/nye-asker-kommune/dokumenter/barekraftsmal/2018_07_04-rapport_nye_asker_fn_barekraftmal_kortversjon2.pdf (lest 18.08.2018).

Opp, S. M. (2017). The forgotten pillar: a definition for the measurement of social sustainability in American cities. *Local Environment*, 22 (3): 286-305.

Plan- og bygningsloven. (2008). Lov om planlegging og byggesaksbehandling av 27. juni 2008 nr. 71. .

Pure Consulting. (2018). *FNs bærekraftsmål som rammeverk for felles kommuneplan for nye Asker kommune*. Tilgjengelig fra: <https://www.asker.kommune.no/globalassets/nye-asker-kommune/dokumenter/barekraftsmal/sluttrapport-om-fns-barekraftsmal-i-nye-asker-kommune.pdf>.

Røvik, K. A. (2007). *Trender og translasjoner: ideer som former det 21. århundrets organisasjon*: Universitetsforl.

Røvik, K. A. (2010). Managementtrender. *Praktisk økonomi & finans*, 26 (03): 61-72.

Forespørsel om deltakelse i forskningsprosjektet

Bruk av FNs bærekraftsmål som rammeverk for kommuneplan – et effektivt virkemiddel for å fremme sosial bærekraft?

Problemstilling

Hvordan ivaretas dimensjonen sosial bærekraft inn i FNs bærekraftsmål nr. 11 Bærekraftige byer og samfunn?

Case: Nye Asker kommunes bruk av FNs bærekraftsmål som rammeverk for felles kommuneplan, med Vestre Billingstad i Asker kommune som caseeksempel.

Bakgrunn og formål

Studien er en masteroppgave som er avsluttende for min master i folkehelsevitenskap ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet.

Målet for oppgaven er å se på sosial bærekraft dimensjonen knyttet inn mot FNs bærekraftsmål nr. 11 Bærekraftige byer og samfunn. For å belyse og aktualisere problemstillingen ønsker jeg å se på Nye Asker kommunes bruk av FNs bærekraftsmål som rammeverk for kommuneplan, samt prosjektet Vestre Billingstad som kommunen i sin rapport selv trekker frem som et eksempel på hvordan de arbeider ut ifra dette bærekraftmålet.

Prosjektet skal baseres på en dokumentanalyse av aktuelt planverk, rapporter og andre aktuelle dokumenter. For å supplere denne informasjonen ønsker jeg å innhente informasjon for personer som på ulikt vis har vært involvert i prosjektet med utbygging av Vestre Billingstad.

Deltagelse i studien innebærer å delta på et intervju (varighet ca 1.5 time) der spørsmålene vil omhandle ulike deler av prosessen med arbeidet rundt prosjektet Vestre Billingstad, med et fokus på det som omhandler sosial bærekraft. Intervjuet registreres som lydopptak.

Studien gjennomføres under veiledning av Hege Hofstad, forsker ved by- og regionforskningsinstituttet NIBR.

Hva skjer med informasjonen om deg?

Alle personopplysninger vil bli behandlet konfidensielt. Det er jeg som student og min veileder som har tilgang til personopplysninger. Personopplysninger og opptak lagres separat for å ivareta konfidensialitet. Selv om alle personopplysninger anonymiseres vil det på grunn av din stilling og tilknytning til arbeidet være mulig at du gjenkjennes i publikasjonen.

Prosjektet skal etter planen avsluttes 31.12.2018. Datamaterialet anonymiseres ved prosjektslutt.

Frivillig deltakelse

Det er frivillig å delta i studien, og du kan når som helst trekke ditt samtykke uten å oppgi noen grunn. Dersom du trekker deg, vil alle opplysninger om deg bli anonymisert.

Dersom du ønsker å delta eller har spørsmål til studien, ta kontakt med

Tonje Ullhaug

410 21 448

tonjeull@nmbu.no

(student)

Hege Hofstad

Hege.hofstad@nmbu.no

(veileder)

Studien er godkjent av Personvernombudet for forskning, NSD - Norsk senter for forskningsdata AS.

Samtykke til deltakelse i studien

Jeg har mottatt informasjon om studien, og er villig til å delta

-----

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Intervjuguide

Innledning: Informasjon om formålet i med intervjuet og kort presentasjon av problemstillingen.

- Hva har vært din rolle i prosjektet
- Hva er dine erfaringer fra prosjektet

Samtale rundt tema:

Folkehelse

Bærekraftig utvikling

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål 11

Sosial bærekraft

- Hva mener du skal til for å fremme den sosiale bærekraftdimensjonen i arealutvikling?
- I hvilken grad opplever du at bærekraftsmål 11 ivaretar mål for folkehelse?
- På hvilken måte kan implementering av FNs bærekraftsmål 11 som rammeverk for arealplanlegging være med å skape muligheter/utfordringer i forhold til å fremme sosial bærekraft?

Sosial bærekraftdimensjonen	Relevante faktorer for kommuner og lokalsamfunn
Lokalsamfunn og stedstilhørighet	Sosial kapital Sosial segregering
Grunnleggende behov	Bolig til en overkommelig pris Trygghet og sikkerhet Rettferdig inntektsfordeling
Lik tilgjengelighet og muligheter	Tilgang til fysiske og sosiale tjenester Utdanning Prosedural rettferdighet
Økologisk rettferdighet og helserisiko	Lokal miljøkvalitet og lokalisering av goder (tjenester og service) Helse og livskvalitet

Hege Hofstad
Pb 5003
1432 ÅS

Vår dato: 14.02.2018

Vår ref: 58455 / 3 / AGL

Deres dato:

Deres ref:

Vurdering fra NSD Personvernombudet for forskning § 31

Personvernombudet for forskning viser til meldeskjema mottatt 17.01.2018 for prosjektet:

58455	<i>Hvordan operasjonaliseres folkehelsemål fra kommuneplanens samfunnsdel i kommuneplanens arealdel?</i>
Behandlingsansvarlig	<i>Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, ved institusjonens øverste leder</i>
Daglig ansvarlig	<i>Hege Hofstad</i>
Student	<i>Tonje Ullhaug</i>

Vurdering

Etter gjennomgang av opplysningene i meldeskjemaet og øvrig dokumentasjon finner vi at prosjektet er meldepliktig og at personopplysningene som blir samlet inn i dette prosjektet er regulert av personopplysningsloven § 31. På den neste siden er vår vurdering av prosjektopplegget slik det er meldt til oss. Du kan nå gå i gang med å behandle personopplysninger.

Vilkår for vår anbefaling

Vår anbefaling forutsetter at du gjennomfører prosjektet i tråd med:

- opplysningene gitt i meldeskjemaet og øvrig dokumentasjon
- vår prosjektvurdering, se side 2
- eventuell korrespondanse med oss

Vi forutsetter at du ikke innhenter sensitive personopplysninger.

Meld fra hvis du gjør vesentlige endringer i prosjektet

Dersom prosjektet endrer seg, kan det være nødvendig å sende inn endringsmelding. På våre nettsider finner du svar på hvilke [endringer](#) du må melde, samt endringskjema.

Opplysninger om prosjektet blir lagt ut på våre nettsider og i Meldingsarkivet

Vi har lagt ut opplysninger om prosjektet på nettsidene våre. Alle våre institusjoner har også tilgang til egne prosjekter i [Meldingsarkivet](#).

Vi tar kontakt om status for behandling av personopplysninger ved prosjektslutt

Dokumentet er elektronisk produsert og godkjent ved NSDs rutiner for elektronisk godkjenning.

Prosjektvurdering - Kommentar

Prosjektnr: 58455

Du har opplyst i meldeskjema at utvalget vil motta skriftlig og muntlig informasjon om prosjektet, og samtykke skriftlig til å delta. Vår vurdering er at informasjonsskrivet til utvalget er godt utformet.

Personvernombudet forutsetter at du behandler alle data i tråd med Norges miljø- og biovitenskapelige universitet sine retningslinjer for datahåndtering og informasjonssikkerhet. Vi legger til grunn at bruk av privat pc er i samsvar med institusjonens retningslinjer.

Prosjektslutt er oppgitt til 01.03.2019. Det fremgår av meldeskjema/informasjonskriv at du vil anonymisere datamaterialet ved prosjektslutt. Anonymisering innebærer vanligvis å:

- slette direkte identifiserbare opplysninger som navn, fødselsnummer, koblingsnøkkel
- slette eller omskrive/gruppere indirekte identifiserbare opplysninger som bosted/arbeidssted, alder, kjønn
- slette lydopptak

For en utdypende beskrivelse av anonymisering av personopplysninger, se Datatilsynets veileder:

<https://www.datatilsynet.no/globalassets/global/regelverk-skjema/veiledere/anonymisering-veileder-041115.pdf>

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet
Noregs miljø- og biovitenskapelige universitet
Norwegian University of Life Sciences

Postboks 5003
NO-1432 Ås
Norway